

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2019-0000113198
Uw kenmerk

Bijlagen
7

26 APR 2019

Datum:

Betreft: Besluit Wob-verzoek E.T. Verwiel (Volkskrant)

Bij brief van 20 december 2018 heeft u bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). Dit verzoek ziet op Equinix AM3 en is voor verdere behandeling naar het ministerie van BZK gestuurd, en op 7 januari 2019 ontvangen en in behandeling genomen onder registratienummer 2019-0000006430.

U heeft ditzelfde verzoek eveneens ingediend bij de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Om misverstanden te voorkomen wil ik hierbij aangeven dat de DJI van het ministerie van Justitie en Veiligheid zelfstandig een besluit neemt op uw verzoek.

Proces

Bij brief van 10 januari 2019 heb ik de ontvangst van uw verzoek aan u bevestigd. Bij brief van 29 januari 2019 is de termijn om op uw verzoek inzake "Equinix AM3" te beslissen met vier weken verlengd. Per mail van 11 maart 2019 is de termijn om op uw verzoek inzake "Equinix AM3" te beslissen met een week verlengd.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar bijlage 1 bij dit besluit.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn in totaal 5 documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, die als bijlage 2 bij dit besluit is gevoegd. In dit besluit wordt verwezen naar de corresponderende nummers uit de inventarislijst, zodat per document duidelijk is wat is besloten.

Besluit

Ik heb besloten uw verzoek te honoreren, met uitzondering van de in de documenten opgenomen gegevens die vallen onder artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wob de persoonsgegevens die vallen onder artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob en de gegevens die vallen onder artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob.

De documenten met de nummers 2, 3 en 5 bevatten delen die geen betrekking hebben op uw verzoek. Het gaat om de volgende documenten: PCDC Algemene

Kaders, het ICBR verslag van 8 mei 2012 en het kaderboek ICBR 2018 (zie de bijlagen).

De delen die onder uw verzoek vallen, zijn onderdeel van het besluit.

Voor de motivering verwijs ik naar het onderdeel 'Overwegingen' van dit besluit.

Ik attendeer u er verder op dat een deel van de door u gevraagde informatie reeds openbaar is. Dit betreft het rapport aan de Tweede kamer inzake de Informatiseringstrategie (I-strategie) Rijk 2012-2015. Dit is via de website overheid.nl opvraagbaar. Om u ter wille te zijn, heb ik dit document als bijlage bijgevoegd.

Overwegingen

Algemene overweging: openbaarheid t.a.v. een ieder

Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11. Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vindt de onderstaande belangenafweging/vinden de onderstaande belangenafwegingen dan ook plaats.

Veiligheid van de Staat (art. 10, lid 1 sub b Wob)

Op grond van artikel 10, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wob blijft het verstrekken van informatie achterwege voor zover dit de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden. Bij de toepassing van de Wob wordt de veiligheid van personen ook gerekend tot de veiligheid van de Staat.

Naar mijn oordeel kan openbaarmaking van bepaalde passages uit het document met het nummer 4 de veiligheid van de Staat in gevaar brengen. Dit document geeft inzicht in het toewijzen van overheidsdata vanuit (voormalige) rijksdatacenters aan een specifieke locatie. Openbaarmaking hiervan kan de veiligheid van de Staat schaden aangezien hiermee informatie beschikbaar komt die het gericht traceren van overheidsdata via een specifieke locatie mogelijk maakt. Ik zal deze informatie dan ook niet openbaar maken.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 10, lid 2 sub e Wob)

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder e, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang dat de persoonlijke levenssfeer wordt geëerbiedigd.

In de documenten met nummer 2, 3 en 4 komen persoonsgegevens voor. Hoewel derden, ambtenaren en andere bij de besluitvorming betrokken personen in hun beroepshalve functioneren als zodanig niet ten volle een beroep kunnen doen op de persoonlijke levenssfeer, geldt dit volgens vaste rechtspraak wel voor gegevens als namen, telefoonnummers (werk en privé), e-mailadressen en handtekeningen en parafen. Namen en andere naar een persoon herleidbare gegevens zijn immers persoonsgegevens en het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer kan zich tegen het openbaar maken van dergelijke informatie verzetten. Van openbaarmaking van deze informatie wordt in beginsel afgezien indien het personen betreft, die niet uit hoofde van hun functie in de openbaarheid treden.

Bij de informatie die in de documenten in dit geval in het geding zijn, weegt naar mijn oordeel de persoonlijke levenssfeer van de betrokken personen zwaarder dan het algemene, publieke belang van openbaarheid van deze persoonsinformatie. Een uitzondering geldt voor namen van ambtenaren in besluiten die zij krachtens mandaat hebben ondertekend, omdat volgens de jurisprudentie deze ambtenaren in beginsel hebben te aanvaarden dat met deze bevoegdheid hun namen naar buiten komen.

Ten overvloede merk ik op dat deze handelwijze in lijn is met de huidige jurisprudentie. Ik verwijs naar de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 18 juli 2007 (LJN: BA9807), van 19 december 2012 (LJN: BY6746) en van 12 juni 2013 (zaaknr. 201112236/1/A3).

In de documenten zijn daarom de persoonsgegevens verwijderd om de hiervoor aangegeven redenen.

Voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden (art. 10, lid 2 sub g Wob).

Op grond van artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob blijft verstrekking van informatie achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

Openbaarmaking van (bepaalde passages uit) het document met nummer 4 zou naar mijn oordeel een onevenredige benadeling tot gevolg hebben van de rijksorganisatie(s) waar deze data betrekking op heeft. Deze benadeling bestaat uit het bekend maken van de migratie van overheidsdata, welke herleidbaar is tot rijks-organisatie(s), vanuit (voormalige) rijksdatacenters aan een specifieke locatie. Ik ben van oordeel dat dit belang zwaarder moet wegen dan het belang van openbaarheid aangezien document 4 informatie bevat die bij openbaarmaking het risico met zich meebrengt dat de locatie van overheidsdata bekend wordt gemaakt. Dit kan bijdragen aan een gerichte aanval op overheidsdata.

Openbaar

In de documenten met de nummers 2, 3, 4 en 5 staan delen die vallen onder uw Wob Verzoek. Deze delen maak ik openbaar, de overige delen vallen buiten het bereik van uw verzoek.

Plaatsing op internet

Dit Wob-besluit wordt enkele werkdagen na toezending gepubliceerd op de website www.rijksoverheid.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

drs. M.K. Schnurink
Secretaris-generaal

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Constitutionele Zaken en Koninkrijksrelaties, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Bijlage 1 – Relevante artikelen uit de Wob

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer;
- h. hergebruik: het gebruik van informatie die openbaar is op grond van deze of een andere wet en die is neergelegd in documenten berustend bij een overheidsorgaan, voor andere doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de informatie is geproduceerd;
- i. overheidsorgaan:
  - 1°. een orgaan van een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld, of
  - 2°. een ander persoon of college, met enig openbaar gezag bekleed.

Artikel 3

1. Een ieder kan een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan of een onder verantwoordelijkheid van een bestuursorgaan werkzame instelling, dienst of bedrijf.
2. De verzoeker vermeldt bij zijn verzoek de bestuurlijke aangelegenheid of het daarop betrekking hebbend document, waarover hij informatie wenst te ontvangen.
3. De verzoeker behoeft bij zijn verzoek geen belang te stellen.

4. Indien een verzoek te algemeen geformuleerd is, verzoekt het bestuursorgaan de verzoeker zo spoedig mogelijk om zijn verzoek te preciseren en is het hem daarbij behulpzaam.
5. Een verzoek om informatie wordt ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11.

Artikel 6

1. Het bestuursorgaan beslist op het verzoek om informatie zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop het verzoek is ontvangen.
2. Het bestuursorgaan kan de beslissing voor ten hoogste vier weken verdagen. Van de verdaging wordt voor de afloop van de eerste termijn schriftelijk gemotiveerd mededeling gedaan aan de verzoeker.
3. Onverminderd artikel 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht wordt de termijn voor het geven van een beschikking opgeschort gerekend vanaf de dag na die waarop het bestuursorgaan de verzoeker mededeelt dat toepassing is gegeven aan artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht, tot de dag waarop door de belanghebbende of belanghebbenden een zienswijze naar voren is gebracht of de daarvoor gestelde termijn ongebruikt is verstreken.
4. Indien de opschorting, bedoeld in het derde lid, eindigt, doet het bestuursorgaan daarvan zo spoedig mogelijk mededeling aan de verzoeker, onder vermelding van de termijn binnen welke de beschikking alsnog moet worden gegeven.
5. Indien het bestuursorgaan heeft besloten informatie te verstrekken, wordt de informatie verstrekt tegelijk met de bekendmaking van het besluit, tenzij naar verwachting een belanghebbende bezwaar daar tegen heeft, in welk geval de informatie niet eerder wordt verstrekt dan twee weken nadat de beslissing is bekendgemaakt.
6. Voor zover het verzoek betrekking heeft op het verstrekken van milieu-informatie:
  - a. bedraagt de uiterste beslistermijn in afwijking van het eerste lid twee weken indien het bestuursorgaan voornemens is de milieu-informatie te verstrekken terwijl naar verwachting een belanghebbende daar bezwaar tegen heeft;
  - b. kan de beslissing slechts worden verdaagd op grond van het tweede lid, indien de omvang of de gecompliceerdheid van de milieu-informatie een verlenging rechtvaardigt;
  - c. zijn het derde en vierde lid niet van toepassing.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
  - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
  - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
  - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
  - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.

2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
- b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
- c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
- d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
- e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
- f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
- g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.

3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.

4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.

5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.

6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.

7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:

- a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;
- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.

8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.

2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.

3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen

persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.

4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Bijlage 2 - Inventarislijst

Nummer	Document	Wob-oordeel
1	I strategie Rijksdienst 2012 - 2015	Reeds openbaar
2	PCDC Algemene Kaders	Gedeeltelijk openbaar Art. 10 lid 2 sub e.
3	Concept verslag ICBR 8 mei 2012	Gedeeltelijk openbaar Art. 10 lid 2 sub e.
4	Opdracht realisatietraject model RWS-DJI	Gedeeltelijk openbaar Art. 10 lid 1 sub b. Art. 10 lid 2 sub e. Art. 10 lid 2 sub g.
5	Kaderboek ICBR 2018	Gedeeltelijk openbaar

Vergaderjaar 2011–2012

26 643

Informatie- en communicatietechnologie (ICT)

Nr. 216

**BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN
KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 november 2011

Hierbij bied ik u de Informatiseringstrategie (I-strategie) Rijk aan die ik u heb toegezegd tijdens het Algemeen Overleg over het programma Compacte Rijksdienst op 26 april jl. met uw Kamer (Kamerstuk 3 490, nr. 64). Binnen het domein «informatisering» komen informatie- en communicatietechnologie (ICT) en informatiehuishouding¹ samen.

Het kabinet heeft er bewust voor gekozen een *I-strategie* te presenteren en niet een *I-visie*. De I-strategie bouwt voort op de principes zoals verwoord in het programma Compacte Rijksdienst (31 490, nr. 54), bevat de uitwerking van het programma Compacte Rijksdienst voor het onderdeel informatisering en geeft invulling aan de uitgangspunten van het i-NUP (26 643, nr. 182), zoals die voor het Rijk van toepassing zijn.

Het programma Compacte Rijksdienst heeft tot doel de rijksoverheid kleiner en krachtiger te maken. Daartoe wordt de bedrijfsvoering van de rijksoverheid efficiënter gemaakt en wordt er gewerkt aan het clusteren van onderling vergelijkbare uitvoerende en handhavende taken gericht op eenzelfde doelgroep (los van het beleidsterrein). Deze uitgangspunten zijn richtinggevend voor de I-strategie. Project 4 (ICT-infrastructuur) van het programma Compacte Rijksdienst heeft tot doel de verbrokkelde ICT-infrastructuur van de rijksdienst meer een eenheid te laten worden, en daarmee de kosten te drukken. Daartoe wordt onder meer het aantal datacenters teruggebracht, wordt één ICT beveiligingsfunctie voor de rijksdienst ingericht en worden voorstellen ontwikkeld om de ontwikkeling en het gebruik van software te harmoniseren.

Op het terrein van informatisering zijn de afgelopen periode reeds veel verbeteringen in gang gezet. Voorbeelden hiervan zijn de inrichting van het CIO-stelsel, de rapportage grote ICT-projecten als onderdeel van de jaarrapportage bedrijfsvoering rijk, de invoering van Gatewayreviews, de oprichting van I-Interim Rijk om de afhankelijkheid van externe inhuur op cruciale posities te verminderen en de standaardisering van de rijks-

¹ De informatiehuishouding is het totaal aan regels en voorzieningen gericht op de informatiestromen en -opslag of archivering ter ondersteuning van de primaire processen (29 362, nr. 156).

werkplek (DWR-project). Recent heb ik uw Kamer geïnformeerd over de *cloudstrategie* van de rijksdienst.

In de I-strategie komen drie lijnen samen: de uitwerking en uitvoering van het onderdeel informatisering uit het programma Compacte Rijksdienst, doorontwikkeling van bestaand beleid en de aanvullingen daarop.

In deze brief wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- de stand van zaken ten aanzien van de ICT en de informatiehuishouding van de rijksoverheid;
- een afbakening van de I-strategie: waarop is de strategie gericht;
- een globale beschrijving van het beoogde streefbeeld van de ICT-infrastructuur en de informatiehuishouding van de rijksdienst;
- de aanpak en de concrete maatregelen die nodig zijn om de beoogde eindsituatie te bereiken, alsmede de wijze waarop ik die zal uitvoeren.

De uitvoering van de I-strategie vindt plaats in de periode 2012 tot en met 2015.

1. Stand van zaken

De huidige vorm, inrichting en besturing van de ICT-infrastructuur en de informatiehuishouding van de rijksoverheid zijn het resultaat van tientallen jaren beleid. Aanvankelijk werd daarbij gekozen voor een gecentraliseerde aanpak, met de vorming van het Rijkscomputercentrum als markante mijlpaal. In de jaren tachtig en negentig van de vorige eeuw ontstond, mede als gevolg van nieuwe technologische mogelijkheden, een tendens tot decentralisatie binnen het Rijk. De noodzaak voor de ministeries om gebruik te maken van voorzieningen die op rijksniveau waren ontwikkeld, maakte plaats voor de vrijheid eigen keuzes te maken ten aanzien van bijvoorbeeld de leveranciers van diensten.

Daarmee is in de loop van de jaren voor de bedrijfsvoering van het Rijk en de ondersteuning van het primair proces een veelkleurig landschap van ICT-voorzieningen en -aanbieders ontstaan. In het programma Vernieuwing Rijksdienst werden nut en noodzaak van generieke ICT-voorzieningen en interdepartementale samenwerking opnieuw vastgesteld. Op het terrein van ICT en informatiehuishouding zijn de ontwikkeling van de Digitale Werkomgeving Rijksdienst (DWR), de beschikbaarstelling van één samenwerkfunctionaliteit voor de hele Rijksdienst, de inrichting van één overkoepelende website voor het Rijk, het samenvoegen van de departementale intranetsites en de inrichting van een stelsel van Chief Information Officers (een departementale CIO-rol en de aanstelling van een CIO-Rijk) daarvan zichtbare voorbeelden.

De voor de hand liggende conclusie dat de inrichting van de rijksdienst consistentie ontbeert, of in ieder geval aan een slingerbeweging onderhevig is (van centraal naar decentraal naar centraal), is een te grote vereenvoudiging van de werkelijkheid, en zou de verantwoordelijke beleidsmakers tekort doen. De organisatieontwikkeling van het Rijk wordt sterk door technologische mogelijkheden beïnvloed. De vroegere beperkingen van afstand en tijd zijn sterk verminderd of afwezig. Dienstverlening is in veel gevallen niet meer afhankelijk van de fysieke nabijheid van de dienstverlener. Daarmee is eerder het beeld van een opwaartse spiraal aan de orde: de organisatie van het Rijk wordt voortdurend aangepast aan de eisen van zijn omgeving, en ontwikkelt zich als gevolg van nieuwe technieken die opkomen.

Het resultaat is echter dat de ICT-infrastructuur, de informatiehuishouding van het Rijk en de besturing daarvan worden gekenmerkt door een grote verscheidenheid, al worden inmiddels wel de eerste resultaten zichtbaar van de recent ingerichte, meer op gezamenlijkheid gerichte besturing.

2. Afbakening van de I-strategie

De I-strategie omvat de uitwerking en uitvoering van het programma Compacte Rijksdienst, de doorontwikkeling van bestaand beleid en voegt waar nodig elementen toe.

De I-strategie is er, als uitwerking van het programma Compacte Rijksdienst, op gericht de onnodige verscheidenheid in de ICT-infrastructuur en de informatiehuishouding van het Rijk te bestrijden en de besturing te verbeteren. Waar bijvoorbeeld het project Digitale Werkomgeving Rijk (DWR) tot standaardisatie leidt van de werkplekinrichting, bestaan er anderzijds nog grote verschillen tussen de ministeries ten aanzien van het omgaan met ICT-beveiliging en de toegang tot gegevens, het aanschaffen van software, de digitalisering van de papierstroom, identitymanagement, en het inrichten en gebruiken van datacenters.

Met de I-strategie wordt beoogd een rijksbrede informatie-infrastructuur (I-infrastructuur) te ontwikkelen. Deze I-infrastructuur omvat de ICT-infrastructuur, de informatiehuishouding en de besturing daarvan. Het gaat daarbij om generieke kaders, diensten en producten die, in het kader van standaardisatie en hergebruik, beschikbaar worden gesteld aan alle organisaties binnen de rijksdienst. Wanneer een onderdeel van het Rijk de functionaliteit van een bestaande generieke dienst of voorziening nodig heeft is het niet toegestaan daarvoor een alternatief in te richten. Voorbeelden zijn de werkplekfunctionaliteit, beveiligingsvoorschriften en -voorzieningen, toegang tot netwerken, de Berichtenbox en het e-depot voor digitale archivering.

De besluitvorming over de vraag welke ICT-kaders en -voorzieningen generiek zijn of op termijn generiek kunnen worden, en dus onderdeel zijn van de I-infrastructuur vindt plaats op grond van zakelijke afwegingen (inzetbaarheid en besparingspotentieel) en heeft gevolgen voor de keuzevrijheid van individuele organisaties. De ontwikkeling van de rijksbrede I-infrastructuur voor de ondersteunende processen zal leiden tot standaardisatie, toename van het aantal generieke componenten, hergebruik van programmatuur, afname van het aantal specifieke componenten en kostenreductie.

De herinrichting van de I-infrastructuur zal in eerste instantie zijn gericht op de beleidskernen en de bijbehorende baten-lastendiensten. Het kabinet heeft er voor gekozen om, op basis van een positieve businesscase, ook de eigen uitvoeringsorganisaties te laten aansluiten op de rijksbrede bedrijfsvoeringsinfrastructuur en onderzoekt, mede op verzoek van uw Kamer, de mogelijkheid om zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) eveneens te laten deelnemen. Met voorbeelden als DigiD en de Berichtenbox is helder geworden dat het juist de uitvoeringsorganisaties zijn die bijdragen aan de creatie van nieuwe bouwstenen voor de I-infrastructuur. Voor Defensie geldt dat specifieke afspraken worden gemaakt over bijvoorbeeld de betrokkenheid bij onderwerpen als consolidatie datacenters en de rijksbrede ICT-beveiligingsfunctie; in verband met de verticale integratie met de krijgsmachtdelen is Defensie geen deelnemer in de concentratie van de I-voorzieningen bij de beleidskernen. Gelet op het bijzondere positie van de AIVD, geldt voor deze organisatie dat eveneens de noodzaak bestaat voor specifieke afspraken.

Niet alleen voor de ondersteunende processen, maar ook voor het primair proces wordt gestreefd naar standaardisatie en hergebruik. Hoewel de eigenheid van het primair proces, en de verscheidenheid in informatiesystemen die daarvan het gevolg is, dient te worden gerespecteerd, kent die eigenheid grenzen. De keuzes die het kabinet nu maakt ten aanzien van de I-infrastructuur zullen, waar het gaat om generieke componenten,

consequenties hebben voor de processen en ICT-systemen die deel uitmaken van het primair proces. Als verscheidenheid niet absoluut noodzakelijk is, wordt nadrukkelijk gestreefd naar gemeenschappelijkheid, standaardisatie en hergebruik. Zo vindt in het kader van het programma Compacte Rijksdienst clustering van de rijksincasso-activiteiten bij het CJIB plaats. Deze clustering zal leiden tot het rationaliseren van de onderliggende informatiesystemen.

De I-Strategie bevat niet alleen de stappen die nodig zijn om te komen tot de inrichting van de rijksbrede I-infrastructuur en de organisatie-, besturings- en personele aspecten ervan, maar richt zich ook op het doorontwikkelen van bestaand beleid, ten aanzien van bijvoorbeeld architectuur en informatiehuishouding. Waar nodig zijn aanpassingen gedaan of nieuwe elementen toegevoegd.

De DigiNotar-problematiek heeft recentelijk aangetoond dat betrouwbaarheid van digitale communicatie van wezenlijk belang is. Beveiliging van en vertrouwen in de ICT-systemen van het Rijk zijn daarmee belangrijke aandachtspunten voor de I-strategie.

3. Het streefbeeld

Voor het ontwikkelen van de rijksbrede I-infrastructuur is het noodzakelijk een goed beeld te hebben van wat de Rijksdienst de komende jaren nodig heeft. Het «informatiehuis» van het Rijk dient te worden ingericht als een samenhangend en betrouwbaar geheel van informatiesystemen dat vanuit heldere afspraken over ontwikkeling, beheer en besturing het primair proces ondersteunt. Dat krijgt handen en voeten in de vorm van de volgende, driedelige ambitie.

- *ICT-voorzieningen worden uitgevoerd door een samenhangend geheel van gespecialiseerde ICT-dienstverleners en vormen de infrastructuur waarop beleidsontwikkeling, uitvoering, toezicht en handhaving tot stand komen. Deze infrastructuur maakt dat deze gebieden onderling met elkaar worden verbonden, en draagt daarmee bij aan kwaliteitsverbetering en kostenreductie en faciliteert het primair proces.*

De verbrokkelde I-infrastructuur, met een veelheid aan interne dienstverleners, zoals deze sinds de jaren tachtig en negentig is ontstaan, wordt omgebouwd tot een infrastructuur die gebaseerd is op hedendaagse, in de praktijk bewezen technologie.

Het kabinet zal binnen deze kabinetsperiode de organisatie, de inrichting en de besturing van de I-infrastructuur op het daartoe vereiste niveau brengen.

- *De rijksdienst beschikt over een platform dat tijd-, plaats- en apparaatonafhankelijk werken alsmede interdepartementale samenwerking, op een veilige en vertrouwde manier mogelijk maakt.*

Voor de gebruikers van de I-infrastructuur moet het niet uitmaken waar de diensten binnen het Rijk vandaan komen. Deze manier van denken, die gerelateerd is aan het steeds meer afnemen van diensten in plaats van het aanschaffen van producten, is uitgewerkt in de *cloud-strategie*, die ik in mijn brief aan uw Kamer d.d. 20 april jl. (26 643, nr. 179) heb uiteengezet. De essentie daarvan is dat het kabinet de mogelijkheden van cloud computing, in nauwe samenwerking met de markt maar in eigen beheer, wil benutten binnen de nodige randvoorwaarden op het gebied van informatiebeveiliging en eigenaarschap van gegevens. Zodoende kan de rijksambtenaar beschikken over een digitale werkomgeving die het mogelijk maakt altijd en overal bij de informatie te kunnen waarvoor hij of zij geautoriseerd is. Het gaat dan om zaken als netwerktoegang, generieke

en specifieke applicaties, samenwerkfunctionaliteit (zoals *social media*) en keuzevrijheid in te gebruiken apparatuur.

- *De grote ICT-projecten en ICT-projecten met een hoog risico zijn op orde.*

Het rijksportfolio van projecten met een ICT-component, en in het bijzonder de grote en risicovolle projecten, wordt dusdanig beheerst dat projecten binnen geplande termijnen en budgetten de beoogde resultaten opleveren. De inrichting van het CIO-stelsel levert een zichtbare en effectieve bijdrage aan de beheersing van ICT-projecten.

4. Aanpak en maatregelen

Met deze ambities bouwt het kabinet deels voort op het beleid dat de afgelopen jaren is ingezet; anderzijds maakt het kabinet, mede in het kader van het streven naar een compacte rijksdienst, nieuwe keuzes die gericht zijn op versterking van de besturing en een meer gestandaardiseerde inrichting van de I-infrastructuur. De maatregelen zijn deels nieuw. Maatregelen die voortkomen uit bestaand beleid zijn uitgebouwd en versterkt zodat zij goed aansluiten op het streefbeeld. Om de ambities te realiseren worden de maatregelen in samenhang gegroepeerd onder de volgende noemers:

- Aanbodstructurering
- Sourcing
- Sturings- en verantwoordingsinstrumenten
- De I-infrastructuur voor de rijksambtenaar
- Personeel en kwaliteit
- Vertrouwen en beveiliging van informatie
- Samenwerking met de markt

Aanbodstructurering

De rode draad die loopt door de – uitwerking van de – I-strategie is de manier waarop het Rijk besluit tot het gebruik van gezamenlijke voorzieningen, en de principes die ten grondslag liggen aan het organiseren van de beschikbaarheid van die voorzieningen.

In het kader van de aanbodstructurering wordt het stelsel van ICT-dienstverleners opnieuw ingericht. Zoals aangekondigd in het programma Compacte Rijksdienst werkt het kabinet aan de clustering van de interne ICT-dienstverleners ten behoeve van de beleidskernen en de daaraan nauwverbonden uitvoeringsorganisaties. Een eerste stap is de omvorming en uitbreiding van de shared services organisatie ICT (SSO-ICT) tot een organisatie die ten behoeve van de Haagse beleidskernen het werkplekbeheer verzorgt.

De bundeling van generieke ICT-dienstverlening gaat verder dan die ten behoeve van de werkplek. Het kabinet beziet de mogelijkheden voor clustering van de dienstverlening die nauw verbonden is met de uitvoering van gelijke of sterk op elkaar lijkende processen. Voor het toewijzen van te bundelen taken wordt bezien welke dienstverlener in de beste uitgangspositie verkeert, uitgedrukt in beschikbare kennis, risicospreiding en opgebouwde expertise. Dit kan ook leiden tot de keuze voor meerdere dienstverleners.

Een voorbeeld hiervan is de dienstverlening waaraan specifieke beveiligingseisen worden gesteld. Andere voorbeelden zijn de ontwikkeling van een rijksincasso-organisatie en het clusteren van subsidieverstrekkende instanties binnen de rijksdienst. Het kabinet is van mening dat er ook grote mogelijkheden liggen voor het bundelen van de ICT-dienstverlening ten behoeve van inspectiediensten en onderzoekt daartoe de mogelijkheid om DICTU (onderdeel van EL&I), op grond van de daar aanwezige kennis

en expertise, aan te wijzen als de dienstverlener die deze ambitie gaat realiseren. Om het streven van het kabinet om in een periode van vijf jaar op alle beleidskernen digitaal documentbeheer geïmplementeerd te hebben (29 362, nr. 156) te ondersteunen, onderzoekt het kabinet tevens de mogelijkheid om de bestaande dienstverlener voor documentdiensten, de baten-lastendienst Doc-Direkt (32 602, nr. 1), zijn dienstverlening uit te laten breiden met digitaal documentbeheer. Het aantal interne ICT-dienstverleners voor de generieke ICT-dienstverlening zal de komende jaren van circa 40 worden teruggebracht naar minder dan 10. De nu nog specifieke applicaties van deze 40 aanbieders worden vervangen door ruim 20 generieke componenten.

Sourcing

Het proces waarbij bepaald wordt of werkzaamheden zelf worden gedaan, in samenwerking met anderen worden uitgevoerd, of worden uitbesteed aan een overheidsorganisatie of marktpartij wordt aangeduid als *sourcing*. Bij de ontwikkeling van de rijksbrede I-infrastructuur hanteren de ministeries een vast *afwegingskader* voor generieke ICT. Belangrijke uitgangspunten daarvan zijn het streven naar lagere kosten, concentratie van de bedrijfsvoering en een eenduidig en transparant keuzeproces, waardoor hergebruik wordt gestimuleerd op basis van een aantal *principes*. De belangrijkste daarvan betreffen het gebruik van bestaande en bewezen technologie en hergebruik, de aansluiting op de rijksbrede I-infrastructuur, het hanteren van een businesscase en het, voor een aantal voorzieningen, gebruikmaken van interne dienstverleners. Tijdens het AO over het programma Compacte Rijksdienst (31490, nr. 64) vroeg mw. Van der Burg naar een overkoepelende strategie om te bepalen wanneer de overheid taken in eigen beheer kan doen en wanneer deze overgelaten moeten worden aan anderen. Het kabinet is van mening dat de keuze of werk wordt uitbesteed afhankelijk is van het vermogen van de latende organisatie om het opdrachtgeverschap adequaat in te vullen en een positieve businesscase. Daarbij is het uitgangspunt dat het Rijk eerst zelf zaken op orde wil hebben, bijvoorbeeld door harmonisatie van processen. Situaties waar dit niet speelt, is uitbesteden een optie die zeker in beschouwing wordt genomen, maar waarbij per geval wordt gezien of zelf doen of uitbesteden aan de markt (*outsourcen*), op grond van haalbaarheid en rendement een alternatief is.

Sturings- en verantwoordingsinstrumenten

Het kabinet constateert dat voor de ontwikkeling van een nieuwe I-infrastructuur de doorontwikkeling van de bestaande Model Architectuur Rijksdienst (MARIJ) tot een *enterprise architectuur* noodzakelijk is. In deze rijksbrede enterprise architectuur worden de generieke onderdelen van de rijksbrede I-infrastructuur samenhangend in kaart gebracht. In het kader van de I-strategie kiest het kabinet ervoor niet op korte termijn opnieuw wijzigingen in het bestaande CIO-stelsel aan te brengen, maar eerst de effectiviteit van de laatst genomen aanvullende maatregelen vast te stellen. Daarbij wordt in het bijzonder gekeken naar de resultaten van de rijksbrede invoering van projectportfoliomanagement. De komende jaren zal, mede in overleg met de Rijksauditedienst, de werking van het CIO-stelsel worden gemonitord. Het gebruik van Gatewayreviews wordt gecontinueerd. In de jaarrapportage bedrijfsvoering vindt de verantwoording plaats over de grote en risicovolle ICT-projecten van de ministeries en publiekrechtelijke ZBO's. In de komende tijd zal worden gezien of het rapportagemodel dat hieraan ten grondslag ligt kan worden uitgebreid met aanvullende informatie.

I-infrastructuur voor de rijksambtenaar

Voor de doorontwikkeling van de Digitale Werkomgeving Rijk zal worden aangesloten bij de cloud-strategie, de wensen van de gebruikers, met name vanuit het primair proces en de veranderende omgeving. De DWR zal worden voorzien van een *application store* waarmee de rijksambtenaar een keuzepalet aan functionaliteiten krijgt dat aansluit op zijn werkzaamheden. Bij deze ontwikkeling zullen ook de wensen en mogelijkheden ten aanzien van «*bring (of choose) your own device*», dus apparaatonafhankelijk werken, betrokken worden.

Het inrichten van (primaire en ondersteunende) processen op een Rijksbrede schaal vereist dat ook het beheer van identiteiten en toegangsrechten Rijksbreed, voor bijvoorbeeld de Rijkspas, wordt vormgegeven. De eerder gekozen aanpak van centrale kaderstelling en (sub)departementale uitvoering is niet meer toereikend. Het is tijd voor een volgende stap: van koppelen naar daadwerkelijk integreren en concentreren. Van belang voor de interdepartementale samenwerking is ook het digitaal documentbeheer, waarvoor het kabinet al eerder bij brief 22 juli 2009 (29 362, nr. 156) haar strategie heeft bepaald. Binnen deze strategie wil het kabinet de interdepartementale samenwerking efficiënter inrichten. Daartoe zal de informatiehuishouding binnen het Rijk dusdanig worden ingericht dat de ministeries documenten zo veel mogelijk rijksbreed toegankelijk maken. Dit vereist implementatie van diverse standaarden in informatiebeheer. Verder zullen documentmanagementsystemen aan elkaar gekoppeld worden om doorgeleiding van documenten over departementale grenzen heen mogelijk te maken. Voor digitale archivering wordt één rijksbrede generieke voorziening gerealiseerd. Zoals aangekondigd in het programma Compacte Rijksdienst wordt het aantal datacenters van de ministeries verminderd van 64 naar 4 tot 5. De ministeries brengen hun datacenters onder in de gemeenschappelijke datacenters.

Personeel en kwaliteit

In oktober 2010 is het project I-Interim Rijk gestart. Dit betreft de inrichting van een rijksbrede pool voor ICT-professionals binnen het rijk. I-Interim Rijk is opgezet om voor het Rijk cruciale expertise op te bouwen en te behouden, en draagt bij aan het terugdringen van externe inhuur, vooral op het gebied van het invullen van het professionele opdrachtgeverschap. Vanuit I-Interim wordt geïnvesteerd in het opbouwen, vasthouden en uitwisselen van de specialistische kennis die nodig is om complexe aanbestedingstrajecten tot een goed einde te brengen. Daarbij gaat het om de meer technische kennis over ICT-producten en -diensten. Ten behoeve van het interne en externe arbeidsmarktbeleid en personeelsplanning is in 2010 een Kwaliteitsraamwerk Informatievoorziening ontwikkeld, in lijn met de principes van het Functiegebouw Rijk (32 501, nr. 14) en in aansluiting op het EU-programma e-Skills. De vereiste kennis en competenties die in dit raamwerk zijn vastgelegd, hebben betrekking op alle functietypen en -niveaus: ICT-dienstverleners, tactisch en strategisch beheerders, en project- en programmamanagers die verantwoordelijk zijn voor projecten met een grote ICT-component. Het Kwaliteitsraamwerk wordt vanaf 2012 gebruikt voor matching en opleidingen. Vanaf 2013 is er een compleet opleidingsaanbod beschikbaar voor opdrachtgevers (samen met de ABD). Het topmanagement wordt daarmee gefaciliteerd. In toenemende mate is ook specialistische kennis ten aanzien van aanbestedingen en -Europese- regelgeving gewenst. Deze onderwerpen worden in het opleidingsportfolio opgenomen.

Interdepartementaal wordt in samenwerking met de wetenschap een onderzoeksagenda ontwikkeld die nauw aansluit op de voor dit domein belangrijke maatschappelijke en technologische trends.

Vertrouwen en beveiliging van informatie

Het kabinet hecht er aan dat de burger vertrouwen kan hebben in de wijze waarop het Rijk omgaat met de opslag en het gebruik van digitale gegevensbestanden. De rijksoverheid is er voor verantwoordelijk dat informatie die wordt gebruikt betrouwbaar is, en dat gegevens die van derden worden ontvangen zorgvuldig en rechtmatig worden gebruikt. Om dit te bewerkstelligen, dient permanent te worden geïnvesteerd in de *weerbaarheid* van de rijksoverheid tegen (on)opzettelijke inbreuken, in het vergroten van het *herstelvermogen* bij onverhoopt geslaagde inbreuken en in processen ten aanzien van het omgaan met *privacygevoelige* gegevens.

Onderdeel van de vergroting van de weerbaarheid is het hebben van solide informatiebeveiligingsconcepten. Een belangrijke lijn daarbij is het investeren in gegevensbeveiliging, in aanvulling op apparaat- en netwerkbeveiliging. Daarmee wordt apparaatonafhankelijk werken (inclusief *bring of choose your own device*) mogelijk. Daar waar sprake is van specifieke beveiligingseisen voor gerubriceerde informatie zal gebruik worden gemaakt van de kennis en expertise van de AIVD.

De netwerkbeveiliging zal worden verbeterd door het aantal internetkoppelingen van de rijksdienst terug te dringen. Dat gebeurt door middel van een Rijksinternetkoppeling. Dit leidt tot vereenvoudigd beheer, verhoging van de kwaliteit, kostenbesparing en beperking van de risico's.

Een tweede lijn is die van onbewuste risicomijding naar bewust en verantwoord risicomanagement. Medewerkers moeten veilig met informatie kunnen en willen omgaan. De gewenste inzet van zelfgekozen middelen in combinatie met de enorm toegenomen communicatiemogelijkheden (*social media*) maken dat een ambtenaar anno 2011 zich meer dan ooit bewust moet zijn van de risico's van het gebruik van digitale middelen, en daar dus ook verstand van moet hebben. De Rijksdienst zal medewerkers hierin ondersteunen door te voorzien in adequate middelen en in heldere regels en adviezen.

Ook het borgen van gemeenschappelijke afspraken over informatiebeveiliging met in- en externe partijen moet worden versterkt. Dat wordt onder meer gerealiseerd door harmonisering van het proces en de elementen van het toezicht op de naleving van afspraken.

Zoals aangekondigd in de brief over DigiNotar (26 643, nr. 189), zal door de minister van Veiligheid en Justitie vorm worden gegeven aan een meldplicht voor ICT incidenten voor organisaties die cruciale maatschappelijke functies vervullen. Een dergelijke vorm van transparantie vergroot het vertrouwen in de beveiliging van de Rijksdienst.

Een optimaal herstelvermogen is essentieel om de consequenties van inbreuken op de ICT-infrastructuur snel weg te kunnen wegnemen. Daartoe worden aanvullende instrumenten ontwikkeld die de overheid de mogelijkheid geven afdoende in te grijpen. Kaderstelling en toezicht zijn ook hier essentiële instrumenten. Deze denklijn wordt nader uitgewerkt en voorzien van de juiste operationele en juridische instrumenten. Daarbij wordt ook gekeken naar het verder versterken van onderzoek en expertise bij de overheid zoals ook is ingezet in de Nationale Cybersecurity Strategie (NCSS).

In het kader van het programma Compacte Rijksdienst wordt, onder verantwoordelijkheid van de minister van Veiligheid en Justitie, gewerkt aan de ontwikkeling van één rijksbrede operationele ICT-beveiligingsfunctie, waarin schaarse kennis en expertise worden geborgd.

Daarvoor wordt aangesloten op de vorming van het Nationale Cyber Security Centrum dat in de NCSS is aangekondigd.

Naar aanleiding van het rapport iOverheid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) heeft het kabinet besloten om, zoals verwoord in de kabinetsreactie op het WRR-rapport (26 643, nr. 211), de bestaande maatregelen ten aanzien van de beheersing van grote ICT-projecten uit te breiden met maatregelen ter bescherming van privacy. Een centrale rol daarbij spelen de CIO's van de ministeries. Deze uitbreiding krijgt als volgt vorm.

De eisen zoals die nu gelden ten aanzien van de inhoud van projectplannen voor grote ICT-projecten (26 643, nr. 135) worden aangevuld met de eis om in het projectplan informatie op te nemen of er bij het project sprake is van het opnemen van privacygevoelige gegevens en koppelingen of verrijking daarvan. Daarbij zal in het projectplan beargumenteerd worden aangegeven of voor het project een *Privacy Impact Assessment* of toepassing van een soortgelijk instrument geboden is. Deze informatie wordt betrokken bij het opstellen door de opdrachtgever en de departementale CIO van het risicoprofiel van het project. Dit risicoprofiel is medebepalend voor de vraag of over het project gerapporteerd zal worden aan de Kamer door middel van de Jaarrapportage bedrijfsvoering en het Rijks ICT-dashboard. Wanneer het opstellen van het risicoprofiel leidt tot de constatering dat sprake is van een project met een hoog risico, wordt het project in deze rapportage, en op het dashboard opgenomen.

De departementale CIO betreft, zoals gebruikelijk, alle informatie vanuit het projectplan bij het oordeel dat hij geeft bij de start van een project, of tussentijds tijdens de uitvoering. Wanneer dit oordeel betrekking heeft op het opnemen van privacygevoelige gegevens en koppelingen of verrijking daarvan, laat de departementale CIO zich bij het opstellen van dit oordeel adviseren door de functionaris gegevensbescherming, die bij elk ministerie is aangesteld en toezicht houdt op de toepassing en naleving van de Wet bescherming persoonsgegevens.

De opdrachtgevers van ICT-projecten zijn gehouden om wijzigingen in een systeem ten aanzien van het gebruik van privacygevoelige gegevens en koppelingen of verrijking daarvan te melden aan de departementale CIO. Deze kan op basis daarvan besluiten of een nieuw oordeel opportuun is. Met deze uitbreiding van de eisen ten aanzien van de beheersing van ICT-projecten wordt het zorgvuldig gebruik van privacygevoelige gegevens bevorderd, de betrokkenheid van de departementale CIO vergroot en de informatievoorziening aan de Kamer gewaarborgd.

Samenwerking met de markt

Doorontwikkeling van de relatie en de samenwerking met het toeleverend bedrijfsleven is essentieel om geslaagde ICT-projecten te realiseren en onze doelen te halen. Daartoe wordt via de vertegenwoordigers van de branche (zoals ICT-Office en het MKB) een convenant met de ICT-markt opgesteld om de samenwerking voor de komende jaren te optimaliseren en te laten aansluiten bij de ontwikkelingen binnen het Rijk. Dit convenant bestrijkt een breed gebied: verdere ontwikkeling en toepassing van het instrument *precompetitieve marktconsultatie*, het signaleren en benutten van kansen om de aanbestedingspraktijk verder te verbeteren, kennisdeling, de ontwikkeling van nieuwe arrangementen voor publiek-private samenwerking, en de ontwikkeling en het behoud van talent voor de sector.

Het kabinet zal in het bijzonder bewerkstelligen dat er meer gebruik wordt gemaakt van marktconsultatie, in diverse vormen. De ICT-haalbaarheidstoets zal vaker worden ingezet, met name waar het grotere ICT-projecten betreft. De uit de ICT-haalbaarheidstoetsen

opgedane kennis wordt verspreid binnen de CIO-community en gedeeld met de leveranciers, om kennis te kunnen delen en borgen. Naast de ICT-haalbaarheidstoets is een lichtere vorm van marktconsultatie ontwikkeld in de vorm van de «ICT-marktspiegel».

Het Rijk werkt aan de inrichting van strategisch leveranciersmanagement om als afnemer een sterkere positie te kunnen innemen ten opzichte van leveranciers, en om als concern beter in staat te zijn strategische, duurzame investeringsbeslissingen te nemen.

5. Financiering

De uitgaven voor de uitvoering van de I-strategie zijn voor een belangrijk deel reeds voorzien in de meerjarenbegroting. De dekking van uitgaven voor nieuwe activiteiten vloeit voort uit de financieringsafspraken over de projecten van het programma Compacte Rijksdienst. Uitgangspunt is dat er geen extra budgettaire ruimte is voor intensiveringen. Voor nieuwe uitgaven zal in beginsel de ruimte moeten worden gevonden binnen de beschikbare kaders. De besluitvorming hierover wordt gebaseerd op business cases, die onderbouwen wat het concrete besparingspotentieel is en welke kosten noodzakelijk zijn om deze te realiseren. In veel gevallen zal de leenfaciliteit voor batenlastendiensten kunnen worden ingezet, waarbij de betrokken batenlastendienst voor het doen van investeringen een lening aangaat bij het ministerie van Financiën die via de gebruikers-tarieven wordt terugbetaald. Het is niet uitgesloten dat bij sommige activiteiten de rijksbrede business case in financieel opzicht weliswaar positief is, maar voor een individueel ministerie ongunstig. In deze gevallen zullen separate afspraken voor compensatie worden gemaakt met behoud van de rijksbrede opbrengst.

6. Rapportage

Ik zal uw Kamer in de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk over de voortgang van de uitvoering informeren. Informatie over de grote en risicovolle ICT-projecten van het Rijk is behalve in deze rapportage ook opgenomen in het Rijks ICT-dashboard op het internet (www.rijksictdashboard.nl).

7. Ten slotte

Het kabinet beseft dat de hier geschetste ontwikkeling tijd vergt. Binnen deze kabinetsperiode kunnen de eerste belangrijke stappen voor de herinrichting van de I-infrastructuur worden gezet. Van belang daarbij is de constatering dat de I-infrastructuur voortdurend aan veranderingen onderhevig zal zijn en op haar beurt die veranderingen moet kunnen faciliteren. Er moet immers verstandig worden ingespeeld op wensen en behoeften vanuit het primair proces, op technologische vernieuwingen en de nieuwe mogelijkheden die zich daarmee aandienen en ten slotte ook internationale ontwikkelingen en ervaringen. Tegelijkertijd heeft het Rijk te maken met steeds weer nieuwe bestuurlijke opgaven, en veranderende behoeften en verwachtingen van de burger.

Het kabinet verwacht met de hier gepresenteerde I-strategie een I-infrastructuur te kunnen realiseren waarmee flexibel kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen, die leidt tot kostenverlaging, en die de interdepartementale samenwerking efficiënter maakt. Met deze

I-strategie ontvouwt het kabinet een belangrijke drager voor het programma Compacte Rijksdienst, en wordt duurzaam geïnvesteerd in de professionaliteit, de slagvaardigheid en de efficiency van de rijksoverheid.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
J. P. H. Donner

Programma Consolidatie Datacenters

Algemene kaders consolidatie datacenters Rijk

Datacentervoorziening Rijk

Datum: 18 april 2012
Versie: 1.0

Versie	Status	Datum	Verspreid naar	Wijzigingen
0.1	concept	6-2-2012	<ul style="list-style-type: none"> Agendacie ICBR RWS, DJI 	Samenvoeging van de documenten: eindplaat 2020, algemene kaders, (t)PvE
0.2	concept	14-2-2012	Bestuurlijk vooroverleg 16-2-2012	Feedback verwerkt van RWS en DJI uit overleg 14-2-2012
0.3	concept	17-2-2012	ICBR van 28-2-2012	Feedback verwerk van bestuurlijk vooroverleg 16-2-2012 (o.a. wijzigen datacenterlocatie in Datacenter)
0.4	concept	28-2-2012	Team PCDC	Algemene kaders omgevormd naar 10 kaders met toelichting en richtlijnen
0.5	concept	6-3-2012	Trekkers en leden stuurgroep PCDC	Feedback team verwerkt + discussiepunten RWS toegevoegd.
0.6	concept	13-3-2012	Stuurgroep PCDC	Handgeschreven wijzigingen RWS (deels) overgenomen
0.7	Concept	13-3-2012	Stuurgroep PCDC	Opmerkingen RWS deels verwerkt, deels gemarkeerd ter bespreking in het bestuurlijk vooroverleg
0.8	Concept	19-3-2012	Stuurgroep PCDC	De markering van niet-verwerkte opmerkingen van RWS weer verwijderd. De portee van deze opmerkingen is verwoord in het aanbiedingsformulier voor de stuurgroepbehandeling op 28 maart 2012
0.9	Concept	23-3-2012	Stuurgroep PCDC	Indeling document aangescherpt en de kaders genormeerd.
0.91	Concept	26-3-2012	Stuurgroep PCDC	Feedback verwerkt van
1.0	Definitief	28-3-2012	Agendacommissie ICCIO	Commentaar van de Stuurgroep verwerkt
1.0	Definitief	3-4-2012	ICCIO	Commentaar van de agendacommissie ICCIO verwerkt
1.0	Definitief	18 -4-2012	ICBR	Commentaar van de ICCIO verwerkt

Inleiding

Project 4 (ICT-infrastructuur) van het programma Compacte Rijksdienst (CRD) heeft tot doel de verbrokkelde ICT-infrastructuur¹ van de rijksdienst meer een eenheid te laten worden, zoals beschreven in de I-strategie², en daarmee de kosten te drukken.

Daartoe wordt onder meer het aantal datacenters van de ministeries verminderd van 64 naar 4 tot 5. De ministeries brengen hun datacenters onder in deze 4 á 5 gemeenschappelijke datacenters. Dit moet het streefbeeld mogelijk maken dat de rijksdienst na 2015 beschikt over een platform dat tijd-, plaats- en apparaatonafhankelijk werken alsmede interdepartementale samenwerking, op een veilige en vertrouwde manier mogelijk maakt. Voor de gebruikers van de I-infrastructuur moet het niet uitmaken waar de diensten binnen het Rijk vandaan komen. Deze manier van denken, die gerelateerd is aan het steeds meer afnemen van diensten in plaats van het aanschaffen van producten, is uitgewerkt in de cloud-strategie. De essentie daarvan is dat het kabinet de mogelijkheden van cloud computing, in nauwe samenwerking met de markt maar in eigen beheer, wil benutten binnen de nodige randvoorwaarden op het gebied van informatiebeveiliging en eigenaarschap van gegevens. Zodoende kan de rijksambtenaar beschikken over een digitale werkomgeving die het mogelijk maakt altijd en overal bij de informatie te kunnen waarvoor hij of zij geautoriseerd is.

I-strategie en cloud-strategie zijn inmiddels vastgesteld beleid. Het Programma Consolidatie Datacenters geeft mede invulling aan dit beleid door concreet invulling te geven aan een deel van project 4 van het CRD. Het programma Consolidatie Datacenters (PCDC) is verantwoordelijk voor het realiseren van de krimp van het aantal datacenters in de Rijksdienst van ruim 64 datacenters naar één datacentervoorziening Rijk met 4 á 5 gemeenschappelijke datacenters in 2020. In de komende jaren bereiden de ministeries de migratie van hun huidige datacenters voor. De feitelijke migratie naar de nieuwe datacenters als ook de sluiting van de oude, uiterlijk 2020, blijven de verantwoordelijkheid van de ministeries zelf.

Het belang van een kwalitatief goede datacentervoorziening Rijk is groot gezien het streefbeeld. De kaders die in dit document beschreven worden, beschrijven de eisen die het programma PCDC stelt aan het gefaseerd realiseren van de nieuwe datacenters.

Algemeen

PCDC is op 3 januari 2011 formeel van start gegaan. Het programma richt zich hierbij op housing³.

In de eerste fase van het programma zijn de voorbereidingen getroffen voor het programma, is de strategievorming geformuleerd en is gewerkt aan deel 1 van de businesscase, zgn. actualisatie van de businesscase van KMPG, ten behoeve van de zakelijke rechtvaardiging van het programma. Ook is een uitgebreid netwerk van interne specialisten rondom het programma opgezet, die ingeschakeld of geraadpleegd kunnen worden. Zij overleggen periodiek in de zgn. Kenniskring.

---

¹ Kamerstuk 31490 nr. 54, Vernieuwing van de Rijksdienst - Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst, p. 8

² Kamerstuk 26643 nr. 216, Informatie- en Communicatietechnologie (ICT) - I-strategie, p. 7

³ Conform programmaplan PCDC 2011-2020 (26 april 2011), p.9

In opdracht van de stuurgroep PCDC zijn parallel hieraan in verschillende workshops de architectuuruitgangspunten bepaald en samengevat in de zgn. eindplaat 2020. In deel 2 van de businesscase, zgn. integrale businesscase, is de eindplaat 2020 als uitgangspunt genomen en zijn in verschillende scenario's de integrale kosten en baten doorgerekend. De eerste fase van het programma is afgerond met het goedkeuren van de businesscase (deel 1 en 2) in de ICBR van 11 oktober 2011.

Daarnaast heeft PCDC de markt uitvoerig geconsulteerd betreffende de strategie en de aanpak van consolidatie datacenters en indien nodig aangepast:

- Er zijn in 2010 en 2011 door PCDC diverse referentiebezoeken afgelegd en gesprekken gevoerd met CIO's van andere overheden (o.a. UK) en het bedrijfsleven in het binnen- en buitenland (aanbieders, gebruikers en adviseurs).
- Op 23 mei 2011 is het bedrijfsleven geconsulteerd tijdens het CIO-café.
- Op 7, 8 en 9 juni 2011 is een driedaagse werkconferentie gehouden. Hiervoor zijn door de stuurgroep architecten uit de eigen organisaties aangedragen. Eindresultaat van de conferentie is de zgn. eindplaat 2020, waarin o.a. de feedback is verwerkt van de subcommissie Architectuur van het ICCIO.
- Op 20 juni 2011 is de eindplaat 2020 uitgebreid doorgenomen met datacenter experts uit het bedrijfsleven.
- Periodiek zijn er sinds 2010 overleggen geweest met interne deskundigen over onderwerpen als connectiviteit, vloer- en bekabelingsplan, programma van eisen en architectuur.
- Op 24 januari 2012 zijn wetenschappers en academici geconsulteerd in een brainstormsessie.

De tweede fase (realisatiefase) is van start gegaan op 21 december 2011 met een startbijeenkomst, georganiseerd voor de vier beoogde opdrachtnemers (zgn. trekkers) die de realisatie van de datacenters op de schouders nemen. Hiermee worden 4 realisatietrajecten onderscheiden. Afgelopen maanden zijn er intensieve overleggen gevoerd met betrokken opdrachtnemers o.a. om de kaders te formuleren en verwervingsstrategieën uit te werken, op basis waarvan de stuurgroep (resp. ICBR) begin mei een go/no go kan geven ten aanzien van het vervolg.

In de realisatiefase wordt –zoals gezegd– gewerkt langs vier trajecten die elk een datacenter opleveren. Hierbij wordt uitgegaan van een stapsgewijze aanpak, waarbij optimaal gebruik gemaakt wordt van bestaande samenwerkingsverbanden.

De volgende vier realisatietrajecten worden onderscheiden:

1. Noordelijke Regio: trekker DUO
2. Haagse km2: trekker SSC-ICT Den Haag
3. Model Rijkswaterstaat/DJI: trekker RWS in partnership met DJI
4. Groeikernen BD: trekker BD

Voor elk van de vier realisatietrajecten is een opdracht opgesteld. Het voorliggende document is het kaderdocument en bevat de algemene kaders en maakt integraal deel uit van de opdrachten aan de trekkers.

Het doel van dit kaderdocument is het beschrijven van algemene eisen die de opdrachtgever, in casu Jaap Uijlenbroek, namens de minister van BZK, stelt aan de gemeenschappelijke datacenters. Het kaderdocument richt zich dus op de algemene eisen van de datacentervoorziening Rijk. Om de besluitvorming te bevorderen en minder complex te maken is bewust gekozen voor een hoger abstractieniveau van de kaders. Uiteraard betekent dit niet dat de kaders niet uitgewerkt worden en dat achter elk kader zeer veel complexiteit en inspanning zit.

Het kaderdocument vormt de uitgangspositie voor de verdere opzet en realisatie van de datacentervoorziening Rijk. De trekkers hebben elk hun eigen sourcingsaanpak en geven hun datacenter elk een andere invulling. Elk traject heeft daarom niet alleen zijn eigen kenmerken, maar de verwachting is ook dat de trajecten al vanaf de start zich in verschillende stadia bevinden. Het effect hiervan zal zijn dat in het ene traject bepaalde zaken, zoals een programma van eisen of eisen voor de beheerorganisatie, eerder ontwikkeld zijn dan de andere. Dat is niet erg, de output van de ene kan dan dienen als input voor de andere. Het resultaat kan in sommige gevallen 1-op-1 overgenomen. In andere gevallen niet of beperkt (bijv. voor specifieke lagen van het datacenter). Het gaat er om dat men in de trajecten van elkaar kan leren en zaken kan overnemen, of niet al naar gelang of nut en noodzaak binnen het traject.

**1 DE DATA DIE IN DE DATACENTERS VERWERKT OF
OPGESLAGEN WORDEN, MOETEN BINNEN DE NEDERLANDSE
BESCHIKKINGSMACHT VALLEN**

Externe partijen moeten kunnen waarborgen dat zij de door hun beheerde data niet ter beschikking stellen aan andere overheden. EU-grenzen kunnen hier een ruimere optie bieden, inclusief 'safe haven regulations'.

**2 IN HET BELANG VAN DE CONTINUÏTEIT VAN DE
DATACENTERVOORZIENING RIJK IS IN DE DATACENTERS
(A)SYNCHRONE DUPLICATIE EN BACK-UP VAN
BEDRIJFSKRITISCHE DATA MOGELIJK, REKENING HOUDEND
MET BESTAANDE SOFTWARE LATENCY**

De Rijksoverheid streeft naar een betrouwbare datacentervoorziening, waarbij continuïteit gewaarborgd is. Er zijn minimaal drie datacenters nodig om de continuïteit van de overheidsprocessen voldoende te borgen. Een vierde datacenter is nodig om zowel de continuïteit als de performance optimaal te borgen.

Bedrijfskritische processen én bedrijfskritische data worden volledig real-time in een geografisch ander datacenter gespiegeld, zodat dataverlies wordt voorkomen en de continuïteit van de bedrijfsvoering gewaarborgd wordt. De connectiviteit tussen de datacenters is gedimensioneerd op de vereiste continuïteitsvoorziening.

**3 DE DATACENTERS VAN DE DATACENTERVOORZIENING RIJK
BIEDEN DE DIENSTVERLENING HOUSING**

Het programma werkt middels zgn. plateaus (housing, hosting en diensten) geleidelijk toe naar het gezamenlijk afnemen van datacenter dienstverlening, waarbij housing het aanbieden van vloeroppervlak, basis bekabeling en facilitaire voorzieningen betreft. Fase 1 betreft housing en is de scope van het programma nu. In deze fase blijft hosting de verantwoordelijkheid van de deelnemer aan een realisatietraject.

**4 DE DATACENTERS VAN DE DATACENTERVOORZIENING RIJK
VOLDOEN AAN DE DUURZAAMHEIDSNORM EUE <1,5
(GREENGRID METHODE) EN TECHNIEKSTANDAARDEN
MINIMAAL TIER LEVEL 3 (TUI EN TIA942)**

De datacenters voldoen aan de meest actuele normen t.a.v. datacenters en volgen de marktontwikkelingen op de voet.

5 DE DATACENTERS VAN DE DATACENTERVOORZIENING RIJK BIEDEN DE KOPPELVLAKKEN NAAR ANDERE OVERHEIDSORGANISATIES, BURGERS EN BEDRIJVEN

De datacenters zijn onderling verbonden door een glasvezelnetwerk dat voldoet aan de beveiligings- en performance-eisen. Via beveiligde koppelvlakken wordt verbinding gelegd van de datacentervoorziening naar een (rijks)overheidsnetwerk – tot nader orde de Haagse Ring - grote departementale netwerken⁴ en het internet. Partijen van buiten, zoals burgers en bedrijven, kunnen via deze beveiligde koppelvlakken toegang krijgen tot de dienstverlening vanuit de datacenters.

6 DE DATACENTERS VAN DE DATACENTERVOORZIENING RIJK BIEDEN HOUSING OP INFORMATIEBEVEILIGINGSNIVEAU TOT EN MET STAATSGEHEIM-CONFIDENTIEEL

Het kabinet hecht er aan dat de burger vertrouwen kan hebben in de wijze waarop het Rijk omgaat met de opslag en het gebruik van digitale gegevensbestanden. De Rijksbrede beveiligingseisen zoals onder meer vastgelegd in de BIR en VIR-BI zijn dan ook kaderstellend voor de datacentervoorziening Rijk.

Housing tot en met het niveau Stg. Confi. maakt standaard onderdeel uit van de dienstverlening van de datacentervoorziening Rijk. Voor de niveaus Stg. Geheim en Stg. Zeer Geheim zijn de benodigde risicomaatregelen dusdanig dat deze zich minder lenen voor consolidatie. Wel zal worden gezien of binnen de datacentervoorziening Rijk een pluspakket op deze niveaus aangeboden kan worden. In ieder geval één van de datacenters zal het hoogste (informatie)beveiligingsniveau moeten kunnen aanbieden.

7 DE DATACENTERS VAN DE DATACENTERVOORZIENING RIJK ZIJN OPWAARTS EN NEERWAARTS EFFECTIEF SCHAALBAAR IN HOUSINGCAPACITEIT

"Effectief" betekent dat zowel de variatie in vraagbehoefte van de deelnemende rijksorganisaties flexibel dient te worden opgevangen als ook de "state of the art"-ontwikkeling op het vlak de IT. Concreet betekent het dat de capaciteit van het datacenter op- en neerwaarts schaalbaar (modulair opgebouwd) moet zijn, variërend zowel met de behoefte aan vierkante meters, energie en dataopslag van bestaande en nieuwe deelnemende rijksorganisaties aan de realisatietrajecten als met de IT-ontwikkelingen. De minimale en maximale bovengrenzen van de schaalbaarheid zijn benoemd in de verwervingsdocumenten van betreffende realisatietrajecten.

---

⁴ De grote departementale netwerken zijn: netwerk RWS, netwerk vtsPN, netwerk VenJ, netwerk BD en netwerk DEF

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

INTERDEPARTEMENTALE COMMISSIE BEDRIJFSVOERING RIJKSDIENST

VERSLAG ICBR 8 mei 2012

Aanwezig:

Uijlenbroek (voorzitter, (VenJ), (FIN), (BZ), (BZK)
(EL&I), (OCW), (AZ), (DEF), (SZW), (DGRB),
(IenM), F (VWS), (secretaris), (agendapunt 3a),
(agendapunt 5a)

5. Ter besluitvorming

b. Programma consolidatie datacenters: Algemene Kaders

De ICBR gaat akkoord met de voorgestelde kaders.

Rijksoverheid

Programma Consolidatie Datacenters

Opdracht realisatietraject Model RWS/DJI

Datacentervoorziening via Model Rijkswaterstaat/DJI

Datum: 21 augustus 2012
Versie: 1.0

1 OPDRACHT

Dit betreft de specifieke opdracht aan de trekker van dit realisatietraject. Ten behoeve van deze opdracht zijn algemene kaders vastgesteld die voor alle realisatietrajecten gelden.

Onderdelen opdracht:

1. Realiseer, als onderdeel van de Datacentervoorziening Rijk, in 2013 een datacentervoorziening voor de rijksoverheidsorganisaties die aan willen sluiten bij het Model van RWS/DJI.
2. De datacentervoorziening bestaat minimaal uit één datacenter dat beschreven is in termen van datacenterfaciliteiten en -capaciteiten (housing), zodanig dat de toekomstige deelnemers al dan niet op basis van lift & shift hun datacenters kunnen migreren naar dit nieuwe datacenter.
3. Zorg ervoor dat de datacentervoorziening een (tijdelijke) operationele beheerorganisatie krijgt die in staat is de basis dienstverlening housing te leveren.
4. Stel, in overleg met het programma, een toetredings- en migratieplanning van deelnemende organisaties op. Het programma laat deze vervolgens in de stuurgroep PCDC en eventueel in de ICBR formaliseren.
5. Coördineer de migratie van de datacenters van de deelnemende organisaties. Ten behoeve van de migratie is de deelnemende organisatie verantwoordelijk voor het opstellen van een plan van aanpak, inclusief het vrijmaken van de benodigde middelen. De deelnemende organisatie is tevens verantwoordelijk voor de sluiting van het 'oude' datacenter en bijbehorende contracten. De deelnemende organisaties rapporteren hierover aan de trekker.

2 OPDRACHTGEVER

De Minister van Binnenlandse Zaken verstrekt deze opdracht namens de Ministerraad aan de opdrachtnemer. Gedelegeerd opdrachtgever is de dgOBR, Jaap Uijlenbroek. Programmamanager PCDC is **Gelakt volgens art 10.2.e.**

3 OPDRACHTNEMER

De opdrachtnemer voor het realisatietraject Model RWS/DJI is de Minister van IenM. De dgRWS Jan Hendrik Dronkers is de gedelegeerd opdrachtnemer. De voorzitter van de stuurgroep van het realisatietraject Model RWS/DJI is **Gelakt volgens art. 10.2.e.**

4 DEELNEMENDE ORGANISATIES

De beoogde deelnemers aan het realisatietraject Model RWS/DJI zijn, conform initiële toedeling (zgn. plot) programma en besluit in de ICBR, de volgende organisaties:

Rijksoverheid	Dienst / Organisatie	Te migreren datacenter(s)
IenM	RWS	[redacted]
	RWS (KA)	[redacted]
	KNMI (KA)	[redacted]
VenJ	DJI	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
BZK	DTV	[redacted]
VWS	CBG College Bescherming Geneesmiddelen	[redacted]
VWS	RIVM	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
SZW	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
	[redacted]	[redacted]
ElenI	CPB Centraal Plan Bureau	[redacted]
VWS	SCP Sociaal Cultureel Planbureau	[redacted]
IenM	PBL Plan Bureau Leefomgeving	[redacted]

Deze tabel is gelakt volgens art. 10.1.b.
en art. 10.2.g.

N.B. RWS neemt het op zich om met de deelnemers in overleg te treden over de aansluiting op dit traject. Uitgangspunten daarbij zijn dat:

1. Deelnemers accepteren de RWS aanpak inzake housing die gebaseerd is op de sourcingsstrategie Rijk en het verwerven van een datacentervoorziening op de markt. Zie eerder genoemd punt 2 van de Opdracht.
2. De eerder genoemde punten 4 en 5 van de Opdracht.

5 RESULTATEN

Het realisatietraject levert de volgende (deel)resultaten op:

- Project Initiatie Document (PID)
- Ingerichte projectorganisatie
- Specifieke datacenterarchitectuur
- Trajectkaart incl. factsheet van het realisatietraject
- Specifieke producten- en dienstencatalogus (PDC)
- Specifieke kostprijs
- Kosten-baten analyse per deelnemer van het RWS/DJI -traject
- Sourcings- en financieringsmodel
- Bestek/ultvraag voor het perceel Housing (Europese aanbestedingsdocumenten)
- Ingerichte datacentervoorziening, zie punt 1 en 2 van de Opdracht (incl. aansluiting op het overheidsnetwerk)
- Ingerichte beheerorganisatie
- Migratie- en toetredingsplanning

6 GO / NO GO

Na vaststelling door de stuurgroep CDC dat het Project Initiatie Document (PID) is gebaseerd op de daar vastgestelde kaders, worden de uitvoerende werkzaamheden van het realisatietraject gestart. In het PID wordt de specifieke aanpak voorgesteld om te komen tot een datacentervoorziening, zoals beschreven in punt 1 en 2 van de Opdracht. De go/no go beslissing vindt uitsluitend plaats door toetsing van het PID aan de door de stuurgroep van het programma vastgestelde kaders.

7 FINANCIERING

RWS zal de investeringskosten voorfinancieringen. Dit zal verrekend worden onder de deelnemende organisaties.

8 ONDERTEKENING

Plaats en datum

Den Haag 21/8

Plaats en datum

Den Haag 21/08 2012

dgOBR Jaap Uijlenbroek
gedelegeerd opdrachtgever

dgRWS Jan Hendrik Dronkers
gedelegeerd opdrachtnemer

Deze
pagina
is gelakt
volgens
art.
10.2.e.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Kaderboek Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk 2018

Versie 3.1

Datum 7 juni 2018
Status Vastgesteld door de ICBR op 20 juni 2018

Versiebeheer

Versie	Toelichting	Datum
3.0	Versie voor goedkeuring door MT DGOO	31-05-2018
3.1	Aangevuld met kaders veiligheid en beveiliging, kleine redactionele aanpassingen aan inhoudsopgave, geen inhoudelijke aanpassingen t.a.v. versie 3.0.	07-06-2018

1. Inleiding

1.1 Introductie herziening kaderboek

De ministeries werken al geruime tijd samen op het gebied van de organisatie en bedrijfsvoering bij het Rijk. De afspraken die zij maken om op de Rijksbrede organisatie en bedrijfsvoering te kunnen sturen, leggen ze vast in kaders. De Interdepartementale Commissie Bedrijfsvoering Rijk (ICBR) en de daarmee verbonden interdepartementale commissies (IC's) stellen deze kaders vervolgens vast. Ook zijn sommige kaders vastgesteld via beleidsstukken van het kabinet of in besluiten van de ministerraad.

Het Coördinatiebesluit organisatie en bedrijfsvoering Rijksdienst uit 2011 geeft de minister van BZK de bevoegdheid bedrijfsvoeringkaders voor de Rijksdienst vast te stellen, na overleg met de ministeries. Afspraken die met de ministeries zijn gemaakt, krijgen daarmee een betere grondslag. Met deze kaders geeft de minister van BZK invulling aan zijn verantwoordelijkheid voor de Rijksbrede efficiënte en effectieve bedrijfsvoering en de hiermee samenhangende rollen: Rijksbrede kaderstelling, monitoring en bijsturing.

Doel van het kaderboek: bijeenbrengen en ontsluiten van Rijksbrede afspraken organisatie en bedrijfsvoering

Dit kaderboek bevat een overzicht van Rijksbreed geldende kaders. Met dit overzicht en het anderszins beschikbaar maken van de achterliggende formele documenten, bijvoorbeeld op het Rijksportaal, zijn de kaders eenvoudig toegankelijk en raadpleegbaar¹ voor het dagelijkse werk van de rijksambtenaren die met de kaders werken.

Herziening kaderboek in 2018: onderscheid tussen kaders en handreikingen

Het kaderboek Bedrijfsvoering Rijk is nu zes keer verschenen. Tot 2018 bevatte het kaderboek niet alleen kaders die direct toepasbaar zijn en vaak concrete normen bevatten (zoals het percentage externe inhuur), maar ook abstractere voorschriften (zoals bijdragen aan generieke duurzaamheid doelstellingen). Zo was weliswaar een zo compleet mogelijk overzicht van normen en handreikingen beschikbaar, maar het was niet altijd duidelijk welke afspraken daarvan bindend waren.

Met de actualisatie in deze versie van het kaderboek (2018) maken we daarom onderscheid tussen kaders en handreikingen. Het kaderboek beperkt zich nu tot de verbindende voorschriften. De eerder geïdentificeerde handreikingen zijn niet langer opgenomen in het kaderboek. Een lijst van deze handreikingen is opgenomen in Bijlage 1.

Gebruik van het kaderboek: aanwijzingen en richtinggevend voor Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk en Informatiestatuut
Het Ministerie van BZK publiceert jaarlijks het Informatiestatuut. Het geeft weer welke informatie ministeries moeten leveren aan BZK en welke gegevens BZK daaruit mag bewerken. Daarnaast publiceert BZK de Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk met informatie over de verrichte prestaties van de bedrijfsvoering van het Rijk.

Het is de bedoeling het kaderboek te gebruiken als één van de bouwstenen voor de structuur van het Informatiestatuut en de inhoudelijke invulling ervan. Zo geeft het Kaderboek aan welke informatie nodig is om te monitoren of de voorschriften uit het Kaderboek worden nageleefd en de beoogde effecten worden bereikt. De Jaarrapportage Rijk gaat onder meer in op de verrichte prestaties, waaronder die waarvoor een kader van toepassing is.

---

¹ *Afspraken, inclusief de brondocumenten (regelingen, brieven aan de Tweede Kamer, handboeken), zijn bereikbaar via Rijksportaal. Ga naar: Rijksportaal > kerntaken > Rijksbreed > organisatie en bedrijfsvoering > onderdelen bedrijfsvoering > doorklikken op een van de onderdelen.*

7.8 Datacenters Rijk (ODC)

7.8.1 *Algemene kaders consolidatie datacenters Rijk* (ICCIO, april 2012; ICBR, mei 2013)

De consolidatie van de datacenters van het Rijk heeft tot doel de verbrokkelde I-infrastructuur van het Rijk meer een eenheid te laten worden en daarmee de kosten te drukken. Daartoe wordt onder meer het aantal datacenters van de ministeries verminderd van 64 naar 4 tot 5.

Concrete norm:

De ministeries brengen hun datacenters onder in deze 4 á 5 gemeenschappelijke datacenters, conform de volgende kaders:

- De data die in de datacenters verwerkt of opgeslagen worden, moeten binnen de Nederlandse beschikingsmacht vallen;
- In het belang van de continuïteit van de datacentervoorziening Rijk is tussen de datacenters (a)synchrone duplicatie en back-up van bedrijfskritische data mogelijk, rekening houdend met bestaande software latency;
- De datacenters van de datacentervoorziening Rijk bieden de dienstverlening housing;
- De datacenters van de datacentervoorziening Rijk voldoen aan de duurzaamheidsnorm EUE <1,5 (greengrid Methode) en techniekstandaarden minimaal tier level 3 (Tui en Tia 942);
- De datacenters van de datacentervoorziening Rijk bieden de koppelvlakken naar andere overheidsorganisaties, burgers en bedrijven;
- De datacenters van de datacentervoorziening Rijk bieden housing op informatiebeveiligingsniveau tot en met staatsgeheim confidentieel;
- De datacenters van de datacentervoorziening Rijk zijn opwaarts en neerwaarts effectief schaalbaar in housingcapaciteit.

Deze kaders maken deel uit van de Enterprise Architectuur Rijksdienst (EAR) en behoren daarbinnen tot het I-domein 'Datacenterdiensten'.